

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput IX. Idem Episcopo Rossen. Archid. Bathonien. & Magsistro V.v. de
Sancta Fide, Canonico Vvbelen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

prædictum sua redderet conscientia innocentem, postquam tu eum officio, & beneficio suspendisti, ad nostram festinanter accessit præsentiam ad suam innocentiam excusandam. Sed cum apud nos moram facere longiorem, & à nobis misericordiam postularet, præfata falsitatis omnimodam ignorantiam proponendo, ipsum tamen cum literis nostris ad te duximus remittendum, ut misericordiam inveniat, quam precatur. Inde est, quod fraternitati tuæ per A. S. M. quat. si præfata litera, in quibus fuit falsitas deprehensa, formam de simplici iustitia habuerunt, cum præsumi non debeat, quod pro talibus literis, quæ de facili possunt à quibuslibet obtineri, fraudem commiserit falsitatis, ab ipso presbytero canonicâ purgatione recepta, quod conscientus non fuerit falsitatis, nec à literis illis usus est, postquam eas falsas esse cognovit, tu ei divinæ pietatis intuitu officium, beneficiumque restituas, & eum super hoc ulterius non molestes: quia sicut iustum est excessus corrigere delinquentium, sic iniquum merito reputatur, si severitas pœnæ puniat innocentes.

NOTÆ.

tus prout in præfata transcribitur, additur *Sponsino Archiepiscopo.*

b Literis usus est] alias falsi crimen committeret, juxta tradita in cap. ad audientiam.

a [Dem.] Ita etiam legitur in quarta collectio-
ne. *sub hoc tit. cap. i. in epistolis verò edi-*
tis Coloniae lib. 2. fol. 226. ubi reperitur hic tex-

CAPUT IX.

Idem Episcopo Rossen. Archid. Barbonien. & Magistro V. V. de Sancta
Fide, Canonico V. V. belen.

EX continentia literarum dilectorum filiorum N. Abbatis sanctæ Crucis de Wale-
than, & Magistri Simonis de Suevelle nobis innotuit, quod cum olim questio,
quæ vertebatur inter dilectos filios M. Phil. de Ludeleuve, ex una parte; & Ro-
bertum, & Vincentium clericos, ex altera, super Ecclesia de Streton, ipsis, & N. quon-
dam Abbati de Straford. à bonæ memoriæ C. Papa prædecessore nostro commissa fu-
isset; eodem Abbate pariter, & prædicto Vincentio de hac luce subtractis, prænomi-
nati duo iudices juxta tenorem rescripti Apostolici procedentes, attestaciones, & alle-
gationes utriusque partis diligentius audierunt: tandem cum renunciatum eis ab utra-
que parte fuisset, & secundum allegata definitiva esset sententia promulganda, contra
Magistrum P. adversa pars literas Apostolicas arguit falsitatis, & eas esse falsas sub pe-
riculo causæ se firmiter asseruit probaturam, sibi legem imponens, ut à causâ caderet,
nisi probaret evidentius falsitatem: & ne ulterius iudices in causâ procederent, Sedem
Apostolicam appellavit. Sæpedito autem Phil. exhibente illum, per quem literas im-
petravit, & firmiter promittente, quod eas veras esse probaret, memoratus R. ab eis-
dem iudicibus requisitus, ut aliquam notam exprimeret falsitatis, propter quam falsas
esse literas proponebat, nihil aliud specificare voluit, nisi quod eas falsas dixit, & asse-
ruit à Cancellaria nostra nullatenus emanasse. Supradicti verò iudices ab ipso R. jura-
toria cautione recepta, quod accusationem falsitatis prosequeretur, sicut superius est ex-
pressum, sequentem diem post Dominicam, quâ cantatur, *Letare Hierusalem*, proximo
præteritam, ad prosequendum coram nobis appellationem interpositam, utrique parti
terminum præfixerunt. Ceterum præfatus Rob. in termino prætaxato, ad præsentiam
nostram accedens, super falsitate literarum, ac processu negotii, veritate suppressa, ut
dicitur, à nobis ad prædictos iudices literas impetravit, & nihil profus de falsitatis ac-
cusatione proponens, à Sede Apostolica furtivè recessit. Verum nos literas ipsas, quæ præ-
darguta fuerant falsitatis, diligentius intuentes, nullum in eis signum falsitatis, vel suspi-
cionis invenimus, nisi paucarum literarum rasuras, quæ nequaquam sapientis animum
in dubitationem vertere debuerunt. Ideoq; discretioni vestræ per Apostolica scripta man-
damus, quatenus inquiratis super his diligentius veritatem: & si vobis constiterit jam dictas
literas à nobis fuisse veritate tacita impetratas, & sæpeditum Rob. sese obligasse sub pericu-
lo causæ, quod priores literas falsas esse probaret, cum inter ipsum, & adversarium suum
questio personalis agatur, & quilibet abrenunciandi juri suo liberam habeat facultatem, ipsi
Rob.

Rob. super prædicta Ecclesia silentium imponatis: alioquin partibus convocatis, audiatis causam, & ap. rem. sine debito terminetis. Datum Lateran. XIII. Kal. Nov.

NOTÆ.

I. ^a [Dem] Ita legitur in quarta collectione, sub hoc titulo cap. 2. & reperitur textus hic in lib. 1. epist. Innoc. epist. 400, ex quo registro literam huius textus restituo. Casus præsentis textus contigit in Anglia, ubi extat Monasterium S. Crucis de Balthan constructum ab Haroldo Rege An-

glorum, ut referunt Mattheus Paris in *Villelmo I.* continuator Bedæ lib. 3. cap. 13.

b *Rasuras.* Quæ attendi debent, præcipue extent in loco suspecto, iuxta tradita in cap. 6. de fide instrum.

c *Renunciandum.* Ut probavi latè in cap. si diligenti, de foro compet.

TITULUS XXI.

De fortilegis.

CAPUT PRIMUM.

Ex Pœnitentiâ^a Theodori.

N b tabulis, vel in codicibus sorte c futura non sunt requirenda, aut nullus in Psalterio, vel in Evangelio, vel in aliis rebus sortiri præsumat, nec divinationes aliquas in aliquibus rebus observare. Quod si fecerit, xl. dies pœniteat.

NOTÆ.

I. ^a **Theodori.** Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. & in Pœnitentiâ Romano tit. 6. cap. 7. ita textus hic habetur *In tabulis, vel in codicibus sorte futura non sunt requirenda, ut nullus in Psalterio, vel in Evangelio, vel in aliis rebus sortiri præsumat, nec divinationes aliquas in aliquibus rebus observare. Quod si fecerit XL. dies pœniteat.* Et cap. 20. ita habetur: *Requisisti sortes in codicibus, vel in tabulis, ut plures solent, qui in Psalteriis, & in Evangeliiis, vel in aliis huiusmodi rebus sortiri præsumunt: Si fecisti, decem dies pœniteas.* Quæ verba etiam refert Burchardus lib. 19. *Decreti*: & retinendo illa verba 40. dies pœniteas. Papiensis in 1. collect. sub hoc tit. cap. 2. De hoc Pœnitentiâ Theodori, & ejus antiquitate egi in cap. 3. de furtis.

2. ^b **Tabulis.** In talibus, legitur hac in sexta collectione, sed utrobique malè; & legendum esse in taleis, observavit Cironius lib. 1. observ. cap. 3. taleæ enim sunt sectiones lignorum, vel prælegmina, teste Varrone lib. 1. de re rustica. Vnde Nonius Marcel. cap. 8. dici ait rustico vocabulo *intertaleare*, id est dividere, vel excidere ramum ex utraque parte aequaliter præcisum. Unde quia in his furculis, & ramis sortes inquirebantur, ideo rectius legendum est, *in taleis*. Morem hunc sortes inquirendi expressit Tacitus de morib. Germanorum, his verbis: *Sortium consuetudo*

*simplex. Virgam fructifera arbori decissim in furculos amputant, eosque notis quibusdam discretos super candidam vestem cemerè, ac fortuito spargunt: mox si publicè consulatur, sacerdos civitatis? sua privatim ipse paterfamilias precatus Deos, oculumque suspiciens, ter singulos tollit, sublatos secundam impressam ante notam interpretatur. Similem Sinarum divinationem describit Ioannes Mendoza Episcopus Liparenis lib. 2. *Histor. Sinarum*, cap. 4. Philippinensium Ignatius cap. 8. *Itinerarij*.*

c **Futura.** Furta legitur in hac sexta collectione, sed malè; nam per has sortes Sanctorum in codicibus, & libris sacris non furta inquirebantur, sed futura requirebantur: quæ lectura suaderet ex verbis sequentibus, ibi: *Nec divinationes aliquas.* Facit canon 4. Concilij Aquiligran. celebrati tempore Caroli Magni, prout habetur tom. 17. Concilior. pag. 45. ibi: *De codicibus, vel tabulis requirendum, & ut nullus in Psalterio, vel in Evangelio, vel in aliis rebus sortiri præsumat, nec divinationes aliquas observare.*

d **Quadragesima dies.** De hac pœnitentiâ, & ejus forma egi in cap. accusasti, de accus.

COMMENTARIUM.

EX hoc canone prout jacet in Pœnitentiâ, sequens deducitur assertio: *Sortes in libris, vel Conclutaleis profanuris sciendis non sunt faciendæ.* Pro hoc tractabant textus in cap. qui divinationes 2. cap. non dicitur licet